

KIADJA AZ »ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET«

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.
Az ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj:
Egész évre 120 korona, fél évre 60 korona.

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmív. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindenmü közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Mútrágya a halastavakban. Répássy Miklós. — A béka és a tógazdaság. Dr. Unger Emil. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

Mútrágya a halastavakban.

A vizek életének titokzatossága ősidők óta izgatta az embereket. Minden nép képzelete mesés lényekkel népesítette be a híg elemet; megvolt annak a maga külön istene, megvoltak a sellői, a gonosz habléányok stb. Az ember tudása azonban csak aránylag nagyon lassan s igazán megbízható alapon csak a legújabb korban kezd erre a rejtelmes életre rávilágítani. A rendszeres, természettudományos vizsgálódások nap-nap után újabb részleteket tárnak fel immár ebből a szemünk előtt többé-kevésbé eltakart világból s e kutatások meggyőznek arról, hogy a vízben éppen úgy, mint a szárazon, minden a természet nagyszerű törvényszerűsége szerint igazodik. Ebből aztán persze az következik, hogy ha az ember a vízben végbemenő életet a maga számára akarja kihasználni, akkor ne a képzeletre, ne a látszatra alapítsa a tennivalókat, hanem annak rendje s módja szerint megejtett s az ok és okozat összefüggését felderítő vizsgálatokra. Ezekkel a vizsgálatokkal ma már egész külön tudományágzat: a víz élet-tanának (biológiájának) tudománya foglalkozik.

Erre a tudományra támaszkodik az okszerű halgazdaság is, úgy a természetes úton keletkezett, mint a mesterséges módon létrehozott vizekben is.

A porosz Pommerania tartományban pl. 1922. április havától novemberig a kincstári vizek közül 36 tavat és 19 bérleti szakaszt vizsgáltak meg halászati biológiai alapon, hogy az új bérleti szerződésekben biztos alapot nyerjenek ama kötelezettségek megállapítására, amelyekkel a bérlet a víz okszerű művelése érdekében terheli akarják.

A mesterségesen létesített, lecsapolható tavakban üzött halászatnak, röviden az ú. n. mesterséges halászatnak egyik legizgatóbb kérdése pedig újabb időben a hozamnak mútrágya segítségével való növelése.

Az e téren való tevékenységről, a kérdés állásáról időszakonként már tájékoztattuk olvasóinkat (I. leg-

utóbb a „Halászat” 1920. szept. 15-i 17—18. számát). Azóta ismét haladt a dolog.

A németeké az érdem, hogy szívós kitartással intézett kutatásaik, gyakorlati kísérleteik révén most már mindinkább nagyobb világosság kezd derengeni a vízgazdaság e részében is.

A legrendszeresebb kísérleteket a mútrágyának halastavakban való alkalmazása körül a bajor állami kísérleti telepen, *Wielenbach*-ban végezték eddig. Ezzel kapcsolatban egy svéd kutató, *Naumann Einar*, újabban szintén igen jellemző s nagyjelentőségű megállapításokat tett az ú. n. törpeplanktonnak s a víz termőképességének összefüggéséről.

Ezekből a kísérletekből kiindulva, most *dr. Walter Emil*, az ismert német szakíró, összefoglaló tanulmányt közölt a víztrágyázás kérdéséről (Das Stickstoffproblem bei der Teichdüngung. I. Fischerei-Zeitung 1922. Nr. 30.) E tanulmány ismertetése kapcsán gondoljuk legjobban tájékoztatni olvasóinkat a mútrágyázás kérdésének mai állásáról.

Dr. Walter mindenekelőtt az alábbi érdekes táblázatot közli a wielenbachi eredményekről.

A wielenbachi kísérleti tavak évi átlagos hozama 1913—1921-ig.

Év	Halhúshozam kg-ban hektáronként		c) Különbözet b—a
	a) trágyázatlanul	b) trágyázva	
1913	165·0	160·0	— 5·0
1914	119·0	192·0	+ 73·0
1915	151·2	252·7	+ 101·5
1916	124·3	211·7	+ 87·4
1917	163·6	214·6	+ 51·0
1918	91·6	200·3	+ 108·7
1919	53·0	114·3	+ 61·3
1920	67·5	107·8	+ 40·3
1921	140·6	256·3	+ 115·7

1913-1921-ig

Amint a táblázatból kivehető, az ingadozások igen nagyok; az 1919. és 1921-ik években igen nagy visszaesés mutatkozik, amit nem lehetett csak az időjárás kedvezőtleniségének rovására írni. Ebből joggal következtették az ottani kutatók azt, hogy itt ismét csak valamely termelési tényezőnek a többihez képest való megfogyatkozása hatott kedvezőtlenül, vagyis a minimumnak az az ismert törvénye érvényesült, amely szerint a hozam mindig a legcsekélyebb mennyiségben jelenlevő termelési tényező szerint igazodik, hiába van ott a többiből akármenyi. Vissza kell itt emlékeznünk arra, hogy a wielenbachi kísérletek nagynevű kezdeményezője dr. Hofer, az ásványi nitrogéntrágyázással igen kedvezőtlen tapasztalatokat tett, t. i. megállapította azt, hogy a vízbe vitt ilyen műtrágya kárba vesz s ezen megállapítás után jött aztán, hogy úgy fejezzük ki, divatba a foszforral és kálival való trágyázás — nitrogén nélkül. Ez a Hofer neve alatt a gyakorlatban is több helyütt alkalmazott módszer elég jó eredményeket adott. De beállottak ingadozások is. Wielenbachban már most 1921-ben a kísérleteket 5 csoportban végezték, hektáronként az alábbi átlagos halhúshozamot érve el:

1. Trágyázatlan tavakban: 153 kg.
2. Hofer módszere szerint trágyázva (szuperfoszfát és káli): 251 kg.
3. Szerves nitrogén + szuperfoszfát: 265 kg.
4. Szervetlen nitrogén magában (nátronsalétrom és kénammonium): 238 kg.
5. Szervetlen nitrogén és szuperfoszfát: 312,2 kg.

Íme tehát az utolsó módszer adta a **legnagyobb hozamot**, vagyis az, ahol a foszfortrágyázáshoz még a nitrogéntrágyázás is járult; nyilvánvaló tehát, hogy a nitrogénből kevés volt a tavakban.

Dr. Walter azonban rámutat arra, hogy a legnagyobb hozam még nem jelenti a **leggazdaságosabb** hozamot is, mert, amint kiszámítja, a német árakat véve alapul, a tiszta foszforos trágyázásnál 1 kg. halhústöbblet 2,7 márkába került, a szervetlen nitrogéntrágyázásnál azonban 19—26 márkába, vagyis **hét-szer** annyiba. Ez a viszonylagos költségtöbblet abszolút is olyan, hogy gazdaságos nitrogéntrágyázásról szervetlen anyagokkal, tehát műtrágyázással, ma még tavainknál nem igen lehet szó.

Az azonban be van igazolva, hogy a hozam növelése tekintetében a nitrogén egyik nagyon fontos tényező. Most már csak az a kérdés, honnan szerezhetjük azt be — elég olcsón?!

Mert a mesterséges nitrogén, a műtrágyázással a vízbe vitt nitrogén, amint láttuk, nagyon drága.

Dr. Walter a következő természetes forrásokra mutat rá, amelyekből nitrogént kaphat a tó vize. Először is a csapadék hoz magával nitrogént, amoniák és salétromsav formájában, amely a felületi lefolyó vizekkel a tóba jut; ez a mennyiség csekély ugyan, de 600 mm. évi csapadék mellett egy hektárra mégis 14-10 kg. tiszta nitrogén eshetnék. Azután figyelembe veendő a tápláló felületi lefolyó víznél az a szerves nitrogén is, amelyet az a mezőgazdaságilag művelt területekről belemos a tóba; a gyakorlatból nagyon jól tudjuk, mennyire befolyásolja a halastó termőképességét a tápláló víz e tekintetben való jósága. Említendő a nitrogéngyűjtő baktériumok is; ámbár ezeknek a működése egymagában, legalább az eddigi kutatások szerint, nem elégítheti ki a szükségletet. Mindezek felül azonban ott vannak a tó szerves anyagai, amelyekből nitrogén nyerhető; ezek származásuk szerint három csoportba oszthatók: a tófenék humusza, az iszap és a felsőbbrendű növényzet.

Legfőképp ezeknek a minőségétől s a bennük végbe menő folyamatoktól függ a víz nitrogéntartalma.

Mindezekből pedig következik az, hogy a nitrogén nélküli műtrágyázás, vagyis a csupán foszforral és kálival való trágyázás megfelelő módon csak akkor érvényesül, ha ahhoz elegendő nitrogén járul hozzá: 1. a nitrogéngyűjtő baktériumok működése, 2. a csapadék és a tápláló víz, 3. a tó szerves alkotó részei révén.

Nagyon érdekesen világítják meg ennek a felfogásnak helyességét *Naumann Einar* svéd kutató kísérletei. Ez a svéd tudós a törpe — nanon — planktonban látja a víz termőképességének alapját. Ez a törpe plankton közvetlen tápláléka az alsóbbrendű rákoknak s fejlődésével összhangban van a haltáplálékul szolgáló fenék- és parti fauna fejlődése. *Naumann* a vizeket aszerint osztályozza, hogy mennyi törpe planktonegyed terem azok egy-egy köbcentiméterében: a legrosszabb, *tiszta* víz egy köbcentiméterében alig van néhány száz parányi alga; a legjobb, *trágyázott* vizekben százezrekre rug a számuk. Ez utóbbi vizeknél bizonyos színeződés is jellemző.

Naumann rendszeres kísérletekkel mutatta ki az egyes trágyázó szerek hatását a törpe plankton fejlesztésére. E kísérletek is mind azt igazolják, hogy a foszfor mellett a nitrogénnek is ott kell lenni, ha nagy eredményeket akarunk elérni.

Gyakorlati szempontból legérdekesebb *Naumann*-nak a következő kísérletsorozata. A vizet trágyázta: 1. égerfalevéllel, 2. tisztán szervetlen anyagokkal, nitrogénnel kapcsolatban (foszforsav, káli, mész, mézsnitrogén), 3. égerfalevéllel és nitrogén nélkül szervetlen anyagokkal (foszforsav, káli, mész). Az 1. esetben igen kevés hatás mutatkozott, a 2. esetben tetemesen szaporodtak a parányi algák (1 köbcentiméterben 200.000 db) s a víz gyenge zöld árnyalatot kapott, a 3. eset végre az igazi sikert mutatta, mert köbcentiméterenként 800.000-re szökött fel az algák száma, ami a víz határozott színeződésén is meglátszott.

Ezekből a kísérletekből kiténik, hogy a legnagyobb eredményt a **szervetlen nitrogén nélküli anyagoknak szerves anyagokkal való együttes alkalmazása adja**. A módja pedig az a dolognak, hogy a vizet bomlásban lévő szerves anyaggal gazdagítjuk s egyidejűleg nitrogén nélküli szervetlen anyaggal, elsősorban foszforsavval trágyázzuk; külön a nitrogénről nem kell gondoskodnunk.

A folyamat magyarázata az, hogy a nitrogén nélküli való műtrágyázás nem lehet elég hatásos, amíg elég nitrogén nem jut a vízbe. A nitrogént műtrágya alakjában azonban eddig még nem tudjuk elég gazdaságosan alkalmazni, de arra nincs is semmi szükség, mert a tóban rendelkezésre álló szerves anyagok elég mennyiségben tartalmazzák. Ezek az anyagok bomlásuk folyamán nagyon lassan engedik ugyan szabadjára a nitrogént, de éppen ez a nagy előny, mert így felesleges nitrogén, amely aztán veszendőbe mehetne, nem halmozódik fel.

Ebből aztán azonban az is következik, hogy a foszforsavas műtrágyának alkalmazása csak ott van igazán helyén, ahol a tó tényleg elég bomló szerves anyagot adhat hozzá. Az alsó szintájú tavakban ez rendszerint bőségesen megtörténhetik, különösen ha az ember maga is segítőleg hat közre.

E tekintetben *Walter dr.* megállapítását igen érdekesen egészíti ki *Zehmen* erdőmester gyakorlati munkája (Das Stickstoffproblem bei der Teichdüngung II.,

„Erfahrungen und Beobachtungen aus der Praxis“. Fischerei-Zeitung 1922. Nr. 31.). Utal a tótrágyázás tekintetében ugyancsak arra, hogy a minimum törvénye szerint igazodik az eredmény, hogy tehát az anyagcsere megfelelő folyamatához a többi szükséges anyagokon kívül a nitrogént is biztosítani kell kellő mennyiségben. Ennek leggazdagabb, szinte kiapadhatlan forrásául pedig a *tavakból kikaszált s a vízben bomlónak induló vizinövényzetet* jelöli meg.

Tavainkból tényleg oly mennyiségű vizinövényzet kerülhet ki évenként, hogy az abban foglalt nitrogén bőven biztosíthatja a víztrágyázás legnagyobb eredményét. Ezt a vizinövényzetet ebből a nézőpontból nem becsültük meg eddig eléggé, hanem igyekeztünk azt lehetőleg megsemmisíteni, mint teljesen káros dolgot. Ezt a felfogásunkat meg kell az újabb kutatásaink alapján változtatnunk s arra kell törekednünk, hogy a növényzetet igazi értéke szerint kihasználjuk. Ennek pedig az a módja, hogy megfelelő időben vágjuk s a vízben bomlasszuk fel. *Zehmen* e tekintetben a következőkre figyelmeztet:

1. A vizinövényzet kaszálását korán kezdjük meg s egész nyáron át folytassuk, hogy az abban foglalt trágyázó anyagok állandóan s egyenletesen jussanak a vízbe.

2. A tónak ne egy nagyobb darabját tisztítsuk le egyszerre, hanem lehetőleg sok helyen vágjuk a növényzetet, hogy így az egész tófelület minden részében trágyázódjék. A lekaszált növényzetet ne hagyjuk nagy vízfelületen úszva, mert akkor beárnyékolja a vizet s az elposványosodik, hanem rakjuk össze kis kupacokba.

3. A partszéli növényzetet és használjuk fel ily módon.

4. A nehezen korhadó, goromba növényzetet igyekezzünk pótolni könnyen bomló, gyengébb növényzettel; a nádat, sást stb. tehát pl. csenkeszszel (*Festuca fluitans*) pótoljuk.

5. Végül pedig gondoljunk arra, hogy a vizinövényzet ily módon való felhasználása *egymagában* szintén nem elég, hanem *amellett* különösen a foszforsavas műtrágyára van szükség.

Zehmen a maga gyakorlatából igen jellemző példát hoz fel. Az 1921. év folyamán három tavát figyelte meg, amelyek tápláló vize, trágyázásának módja s üzeme teljesen azonos volt. Az egyik tóban, amely teljesen tiszta víztükrű volt, hektáronként alig volt 50 kg. a hozam; a másik két tóban ellenben 350 és 382 kg. Ez utóbbi két tóban azonban a *csenkeszfü* annyira felburjánzott, hogy a tófelületet alig lehetett látni, az egész évben kaszálták is és kis kupacokba rakták össze a vízben; a mindenképp kielégítő s a harmadik tóét hétszeresen felülmúló hozam csakis annak volt tulajdonítható, hogy ily módon megfelelő anyagok jutottak a vízbe.

A trágyázást az itt előadott módon már egyes hazai tógazdaságaink is alkalmazták; az eredmények, értesítéseink szerint, különbözők; voltak meglepően jók, voltak olyanok, amelyek bizony kívánnivalót hagytak. A természettudományos kutatások újabb megvilágítása alapján ezek az ingadozások bizonyára mindinkább csökkenthetők s a megfelelő biztonság, kellő előrelátással, mind jobban el lesz érhető. A tógazdasági többtermelés érdekében mindenesetre igen óhajtható, hogy tógazdáink minél alaposabban foglalkozzanak e kérdéssel.

Répássy Miklós.

A béka és a tógazdaság.

A halastóban a halakon kívül az állati szervezetek óriási tömege él. Vannak közöttük a mikroszkópikus véglényektől kezdve egészen a békákig mindenféle nagyságú és fajtájú lények, kívánatosak, szükségesek és károsak. Egy sincs azonban olyan, amelynek *tömeges* jelenléte a halakra s a tógazdaság üzemére közömbösnek lenne tekinthető. Valamennyi között a béka a legnagyobb állat, mely sokhelyütt igen számottevő mennyiségben tanyázik a halastóban.

Nincs még egy oly állat, tán a házinyulat kivéve, mellyel a tudomány oly sokat foglalkozott volna, mint a kecskebékával. Minden élettani és zoológiai intézet állandóan százzszámra használja kísérleti célokra és mégis a gyakorlati halászati biológia egyik fontos nyílt kérdése még ma is, hogy a békában a halakra káros vagy hasznos állatot kell-e látnunk? Sokan közömbösnek is tekintik, vagy legalább is közönyösen nézik a békát a halastóban, pedig ez az álláspont feltétlenül helytelen, mint az alábbiakból azonnal ki fog tűnni.

Tudjuk, hogy a békák a kétéletűek (Amphibia) osztályába tartozó állatok. Petéik a vízben kelnek ki és ezekből először *lárvák* fejlődnek, melyek sem szervezetükre, sem életmódjukra nem hasonlók szülőikhez, a kifejlődött békákhoz s a magyar ember „békaporonty“ vagy „ebihal“ néven ismeri őket. Az „ebihal“ elnevezés különösen találó abban a tekintetben, hogy jelzi a lárvahalhoz hasonló voltát és életmódját. A poronty-nak ugyanis hosszú evezőfarka van, páratlan úszól-szegéllyel, melyet egészen a halak módjára használ úszásra, tüdeje nincs, hanem vannak kopolytúi, melyekkel épp úgy lélekezik, mint a halak. Fejlődése folyamán a kopolytúk lassan eltűnnek. Először a külső, bojtos kopolytúk, melyek helyett az idősebb lárváknál belsők fejlődnek, majd a belső kopolytúk és a hosszú fark is lassan visszafejlődnek, helyettük kinőnek a végtagok és kifejlődik a szabad légköri levegőn való lélekezésre szükséges tüdő.

Ezzel az átalakulás véget ér: az ebihalból béka lett. Az átalakulás jó néhány hetet, sőt hónapot vesz igénybe, ezalatt tehát egészen hal módjára él a békaporonty. Ha most tekintetbe vesszük, hogy a nőténybéka által a vízbe lerakott peték száma igen nagy, azonnal kétségtelen lesz előttünk, hogy belőlük kibúvó rengeteg „ebihal“ a halastó halhústermő erejét a halak természetes táplálékát használja fel saját teste felépítésére, tehát semmiesetre sem lehet közömbös a tógazda előtt, különösen ha azt is meggondoljuk, hogy Soung vizsgálatai szerint a békaporonty megél ugyan növényi táplálékon is, de arra, hogy kifejlődhessen, békává átalakulhasson, feltétlenül szüksége van állati eredetű, fehérjében dús táplálóanyagokra is.

Már ebből legalább is valószínű, hogy a békaporonty a halak kosztos versenytársa a tóban, nagy tömegben pedig mindenesetre igen tekintélyes mennyiségű táplálékot vonhat el a halaktól.

A béka ezenkívül még nagyobb kárt is okozhat olykor a pontyos tavakban egészen szokatlan módon, párzása idején perverz nemi ösztönével. Ez a kártétele régóta ismeretes és bebizonyult dolog, bár sokan szinte hihetetlennek tartják.

Dr. Unger Emil.

(Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

A sporthorgászás előmozdítása.

Az Országos Halászati Egyesület, az 1922. évi rendkívüli közgyűlésen tett indítványhoz képest, a sporthorgászás fellendítése érdekében a következő körirattal fordult a vízeink jelentékeny részét felölő halászati társulatokhoz:

Igen tisztelt Elnökség!

Folyó év nyarán tartott rendkívüli közgyűlésünkön többek közt olyan értelmű indítvány tételét, hogy az egyesület „tegyen lépéseket, hogy az állami vagy magánúton bérbeadott vizeken bizonyos meghatározott mennyiségű sporthalászati, illetve horgászati *bérlet-jegy* kiadásra kerülhessen.“

Az indítvány lényege az, hogy díjfizetés ellenében a sporthorgászat gyakorlására alkalom adassék.

Az ország különböző foglalkozású, egész halásztársadalmat magában foglaló egyesületünk ezen indítvány tárgyalása során arra az álláspontra helyezkedett, hogy az indítványnak időzöserint csak társadalmi úton, a halászati jog tulajdonosai, illetőleg azoknak bérleti jóindulatú támogatásával lehet eleget tenni.

Ezen álláspontra helyezkedve határozta el egyesületünk, hogy a sporthorgászat fellendítése, illetőleg az ehhez szükséges sportalkalmak bizonyos feltételek mellett való lehetővé tétele céljából, az indítvány értelmében, az ország jelentékeny vizeit magában foglaló tekintélyes, a törvény alapján alakult halászati társulatokhoz fordul azzal a kéréssel, hogy az indítványt tárgyalás alá venni s annak lehetőségéhez képest eleget tenni szíveskedjenek.

Nem tartjuk szükségesnek, hogy a sporthorgászat köz- és magán-gazdasági jelentőségét terjedelmes nyilatkozatokkal méltassuk, csupán b. figyelmét óhajtjuk felhívni arra, hogy a sportszerűen gyakorolt horgászás, amellyel hogy testet-lelket üdítő és nemesítő szórakozás, egyúttal a törvény tisztelete, végrehajtása, a halászat népszerűsítése, tehát a közművelődés szempontjából is jelentékeny tényező; kiegészíti továbbá a hivatásos halász munkáját, anélkül, hogy a vizet kizsarolná, végül a terület jobb kihasználására, a termelés fokozására és az általa befolyó jövedelem révén a halászati jog értékének emelésére is kihat.

Véleményünk szerint a támogatására nézve kiindulási alapul szolgálhatna az, ha a társulat esetleg bérletiivel egyetértően megállapítaná a kiadható horgászjegyek számát, ellenértékét, beszerzésének módját, a sport gyakorlásának feltételeit, ami aztán a jelentkezőkkel vagy közvetlenül vagy a „Halászat“ c. lapunk útján közlendő volna, de amire nézve az egyesület titkári hivatala is készséggel vállalja a közvetítést.

Fogadta a t. Elnökség tiszteletünk őszinte nyilvánulását.
Budapest, 1922. december hó.

Simonffy Gyula s. k.,
ügyv. titkár.

Br. Inkey Pál s. k.
elnök.

Reméljük, hogy sporthorgászköreink meglepedéssel fogadják egyesületünknek ezt a kezdeményezését.
S.

A Haltenyésztő és Halkereskedelmi R.-T. múlt évi október hó 16-án tartotta első rendes közgyűlését. A társaság tudvalevőleg a Zágrábba átköltözni kényszerült *Haltenyésztő r.-t.* magyarországi üzleteit vette át. Az igazgatóság jelentésétől kivesszük a következőket:

A Hortobágy-pusztán létesült 2100 kat. holdas részes tőgazdaságban az elmúlt üzemévben még nem voltak az építkezések befejezetlensége miatt az összes tavak üzemben, azonban a mostani üzemi évre már az összes tavak üzembe. hozva voltak átadhatók.

A gróf Zichy Béla vrszói uradalmában üzemben tartott tőgazdaság hozama az elmúlt évben jól sikerült többtermelési kísérlet folytán örvedetesen emelkedett.

A halkereskedelmi osztály bel- és külföldön élénk üzleti tevékenységet fejtett ki, a vagonparkot megfelelően foglalkoztatta és megfelelő eredményeket ért el. Különösen kiemelendő, hogy Hollandiába a részvénytársaság mint első, exportált élőhalszállítmányokat.

Az előterjesztett zárószámadás az 1921/22. üzletévről az alábbi tételről áll:

Mérlegszámla 1922. évi április hó 30-án. V a g y o n : Pénztár 407.286-71 K. Értékpapír 14.253 K. Erkel-utca 3. számú ház 1.200.000 K. Leltár: vagonpark, teherautók, halüzleti és központi iroda felszerelése 2.171.498-86 K. Hortobágyi tőgazdaság 11.017.784-48 korona. Adósok: (a) Pénzintézetek 10.031.181-83 K. b) Letétek 21.650 K. c) Debrecen város tartozása 770.100-14 K. d) Előlegek 2.314.412-39 K. 13.137.344-36 K. Átmenő tételek 131.567-50 K. Összesen 28.079.734-91 K. — T e h e r : Alaptőke 10.000.000 K. Elfogadványok 6.000.000 K. Jelzálogkölcson 101.723-17 K. Nyugdíjalap 483.608-32 K. Hitelezők 10.693.806-66 K. Nyereség, mint egyenleg 800.596-76 K. Összesen 28.079.734-91 K.

Üzleteredményeszámla 1922. évi április hó 30-án. V e s z t e s é g : Gazdaságok, kereskedelmi üzlet és központi iroda üzemi és általános költségei, adók és tisztíftételek 32.109.110-53 K. Erkel-utca 3. számú ház fenntartása 63.918-49 K. Kamatok 635.394-44 K. Alapítási költségek 1.471.501-46 K. Nyereség, mint egyenleg 800.596-76 K. Összesen 35.080.521-68 K. — N y e r e s é g : Gazdaságok, kereskedelmi üzlet és központi bevételei 35.005.464-72 K. IX. ker., Erkel-utca 3. számú ház lakbérbevétele 75.056-96 korona. Összesen 35.080.521-68 K.

A mutatkozó 800.596-76 K tiszta nyereség a következőképp osztott fel:

1. Osztalékra	600.000— K
2. Az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára	160.119-35 "
3. Átvitel a f. üzletévre	40.479-41 "
Összesen	800.596-76 K

A részvények első szelvényét ehhez képest a Magyar-Olasz Bank r.-t. budapesti főpénztára darabonként 12 koronával váltja be.

Halászfarsang. Ebben a búsan szomorú időkben bizony ráfér a magyarra egy kis vigadás is. Amint az „Újpesti halász- és horgászegyesület“ meghívójából értesülünk, ezt tartják ennek a derék szervezetnek a tagjai is, mert f. évi február 3-án „reggeli tartó nagyszabású“ táncmulatságot rendeznek, ahol többek között „kirántott hal“ kapható majd s a tomboladíjak „*élő halak*“ lesznek stb. Meghívók kaphatók Kővári Dezső fodrászüzletében, Újpest, Váci-út 2. sz., az Egyesület helyiségében és a vigalmi bizottság tagjainál.

VEGYESEK.

Dolján Emil †. Kerülő úton érkezett hozzánk a szomorú hír, hogy Dolján Emil, az osztrák halászati ügyek vezetője, múlt év november 26-án hosszas szenvedés után élete delén elhunyt. Hazája határán messze túl és általunk is jól ismert szakember, ízig-vérig halász volt, nagy tudással, műveltséggel és tapasztalatokkal, amihez még páratlan vasakat és munkabírás járult.

Weidlingenben (Alsó-Ausztria) született 1878-ban, a mödlingi gazdasági tanintézet és 1 évi egyetemi tanulmányának befejezése után a cs. kir. földművelésügyi minisztériumban mint egyszerű kis számgyakornok kezdte hivatalnoki pályafutását. Első feltűnését a Wrana-tó kitérő művelési és hasznosítási tervével szerezte. Ettől kezdve gyorsan emelkedett. Újabbban a kincstári javak (erdészeti és gazdasági) halászati felügyelőjévé neveztetett ki, a háborús megszállás alatt a román, albán és felsőolaszországi halászatok szervezője volt, míg 1919-ben nemcsak a kincstári, hanem a közhalászat, a halászati közigazgatás vezetésével is ötlet bízta meg.

Alkotásai közül messze földön ismeretessé váltak az alpesi (salzkammerguti, krajnai stb.) kincstári halászati telepek és üzemek.

Különösen sokat foglalkozott az alpesi tavak és folyóvizek-illetőleg a salmonida-félék elméleti és gyakorlati tanulmányozásával, val; ezek a tanulmányok könyv alakban is megjelentek. Élénk részt vett az osztrák egyesületi élet terén is.

Amidőn e néhány sorról emlékének áldozunk, nem mulasztatom el, hogy külön ki ne emeljem a vele való személyes érintkezésem kapcsán azt a rendkívüli szíves előzékenységet, amellyel az 1909. évben végzett külföldi (osztrák, német és svájci) halászati tanulmány utam*) ideje alatt céloim elérésében támogatott. Gazdag tapasztalatait a legnagyobb önzetlenséggel bocsátotta rendelkezésemre.

Osztrák halásztársaink vesztesége a legösszefőbb részvetőt váltja ki nálunk is.

Simonffy Gyula,
az O. H. E. ügyv. titkára.

A halászati törvény előadása a folyamórtiszti tanfolyamon. A folyamórségről szóló 1922. évi XIV. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 122.295/1922. B. M. számú rendelet értelmében a m. kir. folyamórségnek feladata Magyarország hajózható vizein és azok partjain a folyamrendészet körében felmerülő összes közbiztonsági és egyes meghatározott igazgatási rendészeti teendők ellátása, különösen pedig:

- a) a közbiztonság fenntartása;
- b) a csempészet és kémkedés megakadályozása;
- c) a hajóforgalom ellenőrzése;
- d) a part- és kikötőrendészet gyakorlása;
- e) a halászat, vízi vadászat és fürdés ellenőrzése.

Ezen utóbb említett feladatkör betölthetése nézőpontjából: szükségesnek mutatkozott, hogy a folyamórtiszti tanfolyam tárgyai közzé a halászatról szóló törvény s a vele kapcsolatos rendelkezések és jogszabályok ismertetése is felvették és pedig a tanterv szerint oly terjedelemben, hogy a hallgató folyamórtisztek képesítve legyenek

*) L. Halászat 1910. évi 14—19. sz.

arra, hogy ők maguk és a kioktatandó altisztek a fennálló rendelkezések értelmében a halászatot ellenőrizhessék. A halak fajai és a halászati eszközök szintén ismertetendők.

Értesüléseink szerint a halászati előadások 1923. évi január hóban kezdődnek s azokat egyesületünk ügyv. titkára *Simonffy Gyula* m. kir. erdőtanácsos fogja megtartani.

Élő halak városi vízvezetékben. Pápa r. tan. város polgármesteri hivatala nem mindennapi megkereséssel fordult a múlt év november havában a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomáshoz.

Három halmintát is küldött, csupa 5—6 cm. hosszú halacskát, mely minták egyike a pápai vízvezeték medencéjéből való volt s az átirat szerint mintegy 25 év óta a medence tisztítása alkalmával mindenkor körülbelül 5 kg. apró élő halat szednek ott össze, melyek teljes sötétségben, sőt 2 légkör nyomás alatt (!) kénytelenek ott élni. Az is megtörtént már, az átirat szerint, hogy a vízvezeték csapján ilyen élő halacska pottyant ki. Pápa városa arra nézve kért felvilágosítást az illetékes szakhivataltól, hogy milyen halfajról van szó s milyen annak az életmódja, valamint, hogy azonos halfajhoz tartoznak-e a vízvezetékéből való minta egyedek a másik két halminta egyedekkel, mely utóbbiak a vízvezeték forrásmedencéjéből, illetőleg a környék forrásaiból valók voltak.

A vizsgálat megállapította, hogy mind a három halminta valamennyi egyede a *fürge cselle* (*Phoxinus laevis*) nevű közönséges apró halfajhoz tartozik. A minták között csupán annyi különbség volt megállapítható, hogy a vízvezeték sötét medencéjéből való egyedek mind igen soványak voltak a többiekhez képest, ami természetes, mert hiszen ott nem igen lehetett enniölőjük.

Hogy hogyan került bele a pápai vízvezetékbe ezek a vándorlásra különben nagy hajlamú halacskák, azt természetesen csak szorgos helyszíni vizsgálattal lehetne megállapítani.

Dr. Unger Emil.

Viza a Felső-Dunán. Mult évben hírt adtunk a Középdunán fogott vizáról. Most az egyik napilapunk („Magyarország” 1923. január 6.) komáromi jelentésképp. közli, hogy *Juhász Gábor* parkányi halászmester legényei é napokban két méter hosszú „tengeri” vizát fogtak ki a Dunából. A hír mindenesetre érdekes s ma már tényleg olyan ritka ott fent a viza, hogy jó volna megbízhatón megállapítani, nincs-e valami tévedés a dologban. Valamikor persze nem így volt a dolog s Komárom vidékén tényleg híres vízafogások estek. (L. „Halászat” 1922. év 13—14. számát. *Dr. Unger Emil:* „A tokfélék gyakorisága a magyar vizekben hajdan és most.) A „tengeri” jelző persze nem mond semmi újat, mert hiszen nincs különféle viza, pl. „édesvízi” vagy „tengeri”, hanem csakis egyféle, amelyik tengeri hal ugyan, mert ott él, de feljár az édes vizekbe is, különösen ívni, a tengerbe torkolló nagy folyamokba: a Dunába, Volgába s ezekben a folyamokban rendszeren halásszák is.

Hálók a különböző vizekre. Tekintetes Szerkesztőség! Mostanában többször volt szó a hálóról. Mindenesetre ez a halász legfontosabb szerszáma, tehát foglalkozni kell avval. Bátor vagyok halásztársaim figyelmét a következőkre felhívni.

Álló vízbe, ahol iszap, hínár stb. van, erős háló kell: a szegedi háromágú 6-os sz. fonalból csinált megfelel. Ezt a hálót 3—4 hétig kátrányozás nélkül használjuk, hogy a víz a foszlányokat teljesen kimossa belőle; akkor aztán tiszta kőszénkátránnyal kátrányozzuk be.

Folyóvízben megfelel a 8-as számú kétágú fonalból készült, *laptolónak* pedig a 10-es számú kétágú fonalból készült háló. A folyóvízben való halászatnál nagyon ügyeljünk arra, hogy a háló tuskóba (németül: Stifi) ne akadjon, mert akkor bizony nemcsak a háló, de még a kötél is szakadhat s úgy kell kivágni a hálót.

Szinte felesleges mondanom, hogy a hálót mindig jó karban tartjuk s idejében foltozzuk ki! Ha elhanyagoljuk, akkor bizony igen hamar nem lehet többé tisztára kijavítani.

Tolna.

Isgum Károly.

Karácsonyi halvásár. Az elmúlt karácsonyi halvásár fogyasztás tekintetében messze elmaradt a régi jó idők hasonló halvásáraitól. A karácsonyra rendelkezésre állított halkészletek pontyból kb. 600 q-ra, kecsegből, süllőből és harcsából pedig legföljebb 40 q-ra becsülhetők. A ponty emelkedett árak mellett nem talált teljes mennyiségben elhelyezést; egy kisebb része eladatlan maradt. Az utóbbi drágább halfajták ára, a készlet csekély mennyisége és az élénk kereslet miatt, az ünnepek előtti napokban igen magasra szökött fel, úgy hogy kicsinyben kilonkint két ezer koronán és ezen felül is talált vevőkre. A készletek eme luxuseledelekből teljesen el is fogytak.

A balatoni bérlőtársaság az egész ünnep előtti időben, részben mert a tó befagyása gátolta a halászatot, részben pedig mert a természetben halban vállalt bérfizetési kötelezettségének kellett eleget tenni, — képtelen volt a budapesti piacot süllővel és fogással ellátni, aminek hiánya erősen érezhető volt.

A kevés megmaradt folyami halászatunk a saját vidékének karácsonyi halszükségletét is alig volt képes ellátni, ezért azokból csak kevés drágábbfajú hal került az itteni piacra.

Mint hírlik, a miénkkel ellentétben, a bécsi halvásár igen élénk volt; a készleteket ott valósággal elkapkodták s azok idő előtt teljesen elfogytak, úgy hogy még kb. 200—300 q hal könnyen talált volna ott vevőre.

Tenyésztett halkészletünk, mely hazai szükségletünket jóval felülmúlja, ez eddigi megfelelő kivétel mellett, most már erősen megcsappant, további kivétel mellett simán talál elhelyezést, miért jövő hóban élénkebb forgalom várható. A tenyésztésre való ivadékhal kereslete még teljesen szünetel, ennek vevői, szokás szerint, az utolsó percben, sőt sok esetben még *azután* állanak elő igényeikkel; ezzel a késedelemmel aztán csak maguknak okoznak bajt és az eladóknak kellemetlenségeket.

Hivatalos árjegyzés. A budapesti vásárcsarnok igazgatóságának jelentése szerint az elmúlt év utolsó havában, decemberben, gyenge halfelhozatal mellett az árak eleinte ingadozóak voltak, míg aztán a hónap második felében, karácsony előtt emelkedtek.

Nagyban az élő ponty ára métermázsánként 40.000—82.000 K, a kárász 10.000—16.000 K között mozgott. **Jegelt** halból a ponty 25.000—65.000 K, a csuka 55.000—75.000 K, a fogassüllő 60.000—100.000 K, a balatoni keszeg 6500—8500 K, a balatoni garda 6000—7000 K, a kárász 5000—8000 K között kelt el.

A **kicsinyben** való árúsfítésnél az áringadozásokat fillérben kilogrammonként az alábbi összeállítás mutatja:

a) Édesvízi (élő) hal:	1922. december 2.		1922. december 29.	
	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon
Ponty, nagy ...	8000—8500	} 3000—7000	8000—10000	} 5000—9000
" kicsiny ...	5000—7000		6000—7000	
Harcsa, nagy ...	13000—13000	} 6000—10000	—	} 6000—10000
" kicsiny ...	9000—9000		—	
Csuka, nagy ...	8000—8000	} 6000—6000	12000—12000	} 6000—6000
" kicsiny ...	7000—7000		—	
Fogassüllő, dunai ...	—	—	—	—
Kárász ...	2500—4000	1600—3000	2500—3000	2000—4000
Compó ...	7000—7000	—	8000—8000	—
Márna ...	7000—7000	—	—	—
Keszeg ...	4000—4000	—	4000—4000	—
Kecsege, kicsiny ...	—	—	—	—
Apró, kevert hal ...	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:				
Ponty, nagy ...	6000—7000	} 2600—6000	6000—9000	} 3000—8000
" kicsiny ...	3000—5500		3500—6000	
Harcsa, nagy ...	16000—12000	} 6000—10000	17000—20000	} 6000—10000
" kicsiny ...	7000—7000		11000—11000	
Csuka, nagy ...	6000—8000	} 3000—4000	8000—17000	} 3000—4000
" kicsiny ...	5000—5000		7000—7000	
Fogassüllő, dunai ...	13000—13000	—	—	—
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg.-on felül ...				
...	14000—15000	—	17000—18000	—
II. Fogassüllő, balatoni nagy 2-3 kg.-os ...				
...	12000—12000	5000—8000	14000—15000	5000—10000
III. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. feljebb ...				
...	8000—9000	—	11000—11000	—
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. feljebb ...				
...	6000—8000	—	9000—9000	—
Keszeg, balatoni ...	800—1200	—	2000—2000	—
Garda, balatoni ...	—	—	—	—
Kárász ...	2000—2000	1000—2000	2000—0000	1000—2000
Compó ...	—	—	—	—
Márna ...	5000—5000	5000—5000	4500—4500	5000—5000
Keszeg ...	800—1000	800—1400	400—1000	800—1400
Pisztráng ...	—	—	—	—
Kecsege, nagy ...	—	—	—	—
" kicsiny ...	—	—	—	—
Apró, kevert hal ...	1100—1100	700—1200	2200—2000	700—1200

A lap kiadásáért felelős: **Répássy Miklós**

A Simongáti Tógazdaság

Levélcím: **Tógazdaság, Simongát** (Somogy megye). Sürgöny-cím: **Bérrudalom, Simongát**. Vasútállomás: **Nagyatád**

ősz és tavaszi szállításra elad:

1-, 2-, 3-nyaras, javított wittingai pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1-3-nyaras tükrös, pikkelyes és anyapontyot, 1-4-nyaras tavi compót, fogassüllöt és minden egyéb tenyészhalat.

Felvilágosítással szolgál:

Magyar Őstermelő R.-T., Budapest, V. ker., Széchenyi-utca 1. szám. Telefon: 154—44, 154—45

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázs** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

Halászhálók

legjobb minőségű, 3—2-sodratú, hosszúszálú kenderfonalból készült, úgyszintén **haláskötelek, isleng, horog, halászczérnák** készen és megrendelésre kaphatók

Hirschfeld Ármin

Debreczen, József kir. herczeg-u. 38.

Hollandiai háló,

inslég, patentczérna,

haláskötél, zsinég, fonál, varsa, varsapamut, horog

Készen és megrendelésre

ismét állandóan kapható:

ÁDÁM MIKSA, BUDAPEST,

IV., FERENCZ-JÓZSEF-RAKPART 6.

TELEFON: József 61—48.

Halértékesítő Részvénytársaság

hálnagykereskedés

Árusító hely: **Budapest, IX., Központi vásárcsarnok**

Telep és iroda: **Budapest, IX., Csarnok-tér 5.**

Telefon nappal: József 113—54.

Telefon éjjel: József 49—06.

Központi iroda: **Budapest, V., Széchenyi-utca 1.**

Telefon: 154—44, 154—45.

IFJ. SINGHOFFER ÁGOSTON és TÁRSAI

≡ HALNAGYKERESKEDÉS ≡

CZÉGTULAJDONOS:

HALTENYÉSZTŐ ÉS HALKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Raktár és kereskedelmi iroda: **BUDAPEST, IX., ERKEL-UTCZA 3. SZ.**

TELEFON: nappal: József 48-48, éjjel: 54-04.

Központi iroda: **BUDAPEST, V., BÉLA-UTCZA 8. TELEFON: 79-46.**

Halászati és gazdasági felszerelések: halászcsonakok, haltartók, csónakbarkák, apacsutok, nádvágókések, csáklók, húzó- és kormányvezők (kőrisfából), sport- és luxuscsónakok, evezők.

Kötélárúk: ruhaszáritókötél, rudalókötél, nyakló, marha- és borjúkötél, istráng, szántógyeplő, nyereg stb. gyártása és eladása:

HIRMANN ISTVÁN ipartelepei, VÁC

Kódsdi-út 52. (vasut mellett). Telefon: 72. Központi iroda: **Budapest, V., Alkotmány-utca 20. Telefon: 179—51**

(Munkavezető: SINGHOFFER M. JÓZSEF halászmester).

Kérjen árajánlatot!

Az árúk kiválóságáról személyesen meggyőződhet!